

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 158/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen pienydinvoiman edistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Heikki Vestmanin /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 158/2022 vp:

Aikooko hallitus poistaa pikaisesti SMR-laitosten sääntelyesteet valmistelemalla ydinenergielain ja muiden säädösten tarvittavat muutokset erillään ydinenergielain kokonaisuudistuksesta?

Milloin hallitus antaa STUK:lle rahoituksen SMR-laitosten arvioinnin kehittämiseen ja näitä koskevien säännösten sekä turvallisuusmääräysten ja -ohjeiden päivittämiseen?

Aikooko hallitus antaa rahoitusta suomalaisen SMR-teknologian kehittämiseen?

Aikooko hallitus selvittää ydinvoiman kansallisen tukijärjestelmän käyttöönottoa sekä EU-rahoituksen hakemista suomalaisille ydinvoimahankkeille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Uusien teknologioiden, kuten SMR, hyödyntäminen tuo mukaan monia kehitystarpeita, jotka kohdistuvat myös koko ydinenergia-alan sääntelyyn. Sääntelyn tulee toimia myös kokonaisuutena aihealueesta toiseen sekä sääntelyn lain tasolta Säteilyturvakeskuksen ohjeistoon. Näin on haastavaa muuttaa yksittäistä tai pientä osaa, saatikka SMR teknologian mahdollisesti vaatimia suurempia muutostarpeita, aiheuttamatta lisää muutostarpeita muualle ydinenergian käytön sääntelykehyksessä. Tästä syystä ei ole tällä hetkellä suunniteltu ydinenergielain kokonaisuudistuksesta erillään toteutettavaa säännösten uudistamista, mutta sitä ei myöskään täysin poissuljeta. Lain tulee olla toimiva kaikille ydinlaitostyypeille voimalaitoksista jätehuoltoon.

SMR-teknologiaan liittyviä kysymyksiä tarkastellaan käynnissä olevassa LUT-yliopiston toteuttamassa valtioneuvoston VN-TEAS PIEMOS hankkeessa (PIEnet MODulaariset Sarjavalmisteiset ydinreaktorit). VN-TEAS hankkeen tulokset ovat käytössä kesällä 2022 ja siten myös hyödynnettävissä ydinenergielain kokonaisuudistustyössä.

SMR-teknologian käyttöönotto nykyisen lainsäädännön pohjalta ei ole mahdotonta, vaikkakaan nykyinen säädösympäristö ei suoraan tunnista tällaista teknologiaa, ydinvoimalaitosten hajaantumista toimintatapaa tai mahdollista sijoittelua asutuskustusten läheisyyteen. Uudenlaisten teknologioiden ollessa kyseessä selvitämme myös mahdollisuuksia, miten uusien teknologioiden hyödyntäviä hankkeita voitaisiin nopeuttaa nykyisen lain puitteissa joustavammilla tulkinnoilla tai vakiintuneita käytäntöjä muuttamalla esimerkiksi periaatepäättövaiheessa.

Säännösten kehitykseen tarvitaan resursseja ja erityisesti säteilyturvakeskuksen ohjeiston kehittäminen SMR teknologian erityispiirteitä huomioimaan on haastavaa ja työllistävää ohjeiston laajuuden vuoksi. Sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut seuraavaan lisätalousarvioesitykseen ehdotuksen, jossa kohdistetaan jo tälle vuodelle 200 000 euroa säteilyturvakeskuksen tarpeisiin. Rahoitus otetaan kehysten sisällä olevasta Venäjän lähialueen ydinturvallisuusyhteistyöstä, jonka puitteissa korona-aikana ei ole kyetty toimittamaan laitteita aiotulla tavalla ja näin ollen momentin rahat ovat säästyneet.

Suomessa ydinvoimayhtiöt ja hankkeet ovat yksityisiä, eikä valtio lähde rahoittamaan näiden käynnistämiä ydinenergiahankkeita. Yhtiöt tai hankkeita toteuttavat tahot voivat kuitenkin itse hakea mm. EU -tukia mikäli hanke on sellaiseen soveltuva. Valtio on mukana tukemassa SMR teknologian mahdollistamista Business Finlandin kautta. Tällä on rahoitettu mm. EcoSMR-hanke (Finnish Ecosystem for Small Modular Reactors), joka kokoaa suomalaisia toimijoita kehittämään liiketoimintaa pienreaktoreiden mahdollisuuksien ympärille.

Helsingissä 11.4.2022

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

VN/10705/2022-TEM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: